



# SANTA BÀRBARA

## *full parroquial*

VILA FRANCA DE BONANY

DIP. LEG. 26 - 1980 NUM. 73 DESEMBRE 1986



## Editorial

En aquests moments en què el nostre poble és, o ha estat no fa gaire, punt de mira i blanc de moltes cròniques en els diversos mitjans de comunicació; i amb motiu de les Festes Patronals, Santa Bàrbara, no seria de més fer present aquell refrany: "la unió fa la força".

No fa gaire un nin, quan jugava al parc, va caure des d'untobogan; amb tanta mala sort que es va rompre una espatlla i ha hagut de ser intervingut quirúrgicament. El tobogan ja de molt de temps ençà, estava espanyat, concretament li faltava la post superior.

S'havia parlat moltes de vegades de la necessitat d'arreglar-lo, així com també d'adobar-ne un altre que li faltava un passamà; i posats a arreglar coses, ja s'arreglaria una engronsadora, la petita...

El que passa, emperò, és que mentre just se'n parla o es debat de qui és la responsabilitat d'arreglar-ho no s'arregla, i el que interessa no és qui ho ha d'arreglar sinó que s'arregli.

Es idò digne d'elogiar la labor realitzada per un grup de vilafanquers que d'una manera desinteressada feren possible que el parc quedàs, altra vegada, en bon estat, i deixi d'esser un perill constant per als nostres infants, però no tant sols ho és per aquest motiu sinó perquè, una vegada més, ha quedat demostrat que si tothom col·labora i cadascú posa l'espatlla quan és el moment, i en el lloc que cal posar-la, res hi ha impossible per un poble, i en aquest cas, la voluntat es torna poder.

# CONCERT DELS BLAVETS DE LLUC.

ESGLÉSIA DE SANTA BÀRBARA  
VILAFRANCA

6 DE DESEMBRE DE 1986  
A LES 20 HORES

## PROGRAMA

Director: Jaume Palou  
Organista: Vicens J. Rubi  
Piano: Pere Bonnin



PATROCINA:  
EL CENTRE SOCIAL DE LA CONSELLERIA  
D'EDUCACIÓ I CULTURA DEL GOVERN  
BALEAR, DE MANACOR

Veni, Domine  
Pie Jesu  
Ave Maria  
Danza Hungara

Durant la Missa:

Mendelssohn  
A. Lloyd  
Z. Kodaly  
Brahms

CONCERT

Vicens Rubi  
Schubert  
Palou  
Mozart  
Haydn  
Brahms  
Mendelssohn  
A. Lloyd  
Z. Kodaly  
Brahms

Carol of the Drum  
La filadelfia  
Amazon Grace  
El Sereno  
Duet for two cases  
Alleluia

# SANTA BÀRBARA

## PROGRAMA DE FESTES

DIES 4 I 6 DE DESEMBRE

ORGANITZA: Parròquia i Ajuntament

### DIJOUS DIA 4

- A LES 17 H. Festa infantil a la plaça de l'ajuntament, passacarrers pels tambors i cornetes, encesa de foguerons.
- A LES 19'30 H. Missa solemne de Santa Bàrbara, presidida per Mossèn Llorenç Galmés. Ball de l'ofrena pel grup Escola de Ball de Vilafranca.  
Benedicció i col·locació de la campana M<sup>a</sup> Josep. Presidirán l'acte les dues persones de més edat del poble.
- A LES 20'30 H. Torrada de botifarrons i sobrassades per a tothom, a la plaça de l'ajuntament.  
Tradicional bunyolada.  
Actuacions especials de:  
L'amo En Pere Forteza (pianista)  
L'amo En Pep Bonnin (violinista)  
Germans ROSSELLÓ de Vilafranca  
Ball popular per a tothom.

### DISSABTE DIA 6

- A LES 10 H. Concentració dels participants al ginkama de cotxes a la plaça de l'ajuntament per anar al camp d'esports on s'hi realitzaran les proves.
- A LES 19'30 H. Missa cantada pels BLAVETS DE LLUC  
Ball de l'ofrena a càrrec dels Aires Vilafranquins  
Concert pels BLAVETS DE LLUC (patrocinat per la Conselleria d'Educ. i Cult. del Govern Balear).
- A LES 21 H. A la plaça de l'ajuntament l'Associació de la 3<sup>a</sup> edat convida a tothom a "oreanes" i "fuies de llimonera".  
Actuacions especials:  
SA CALOBRA  
Balls mallorquins per a tothom  
Sonadors de jotes i mateixes de Vilafranca



# ELS PARLARS CATALANS

Per Maria Galmés

## LA FORMACIÓ DEL CATALÀ

Entre els fenòmens culturals més asse-  
nyalats de la història d'Occident figura  
sens dubte el de la Romanització o  
procés d'adaptació dels pobles dominats  
per Roma a la seva cultura.

Un codi parlat dit "llatí vulgar" és  
la base de les llengües romàniques,  
entre les quals hi figura el català.

L'esfondrament de l'Imperi romà el  
segle V tindrà conseqüències decisives  
per a la futura evolució del llatí,  
però el codi parlat serà tot un altre,  
el moment en què aquests dos codis ro-  
manen divorciats, estam en presència del  
català. Es pot dir, doncs, que a partir  
del segle VII, ja havia nascut el català.  
En plena època de gestació de la llen-  
gua, a principis del segle VIII, un  
esdeveniment històric serà transcenden-  
tal per a l'avenir dels romanços: la  
invasió dels àrabs. A causa de la irrup-  
ció sarraïna, es formen al Nord els  
primitius romanços peninsulars (gallec,  
asturià, castellà, aragonès, català).

El mateix segle de la invasió mora,  
els francs van formar la Marca Hispàni-  
ca, espècie de franja de defensa contra  
eventuals atacs. Es va conquerir Girona,  
L'Urgell, El Pallars, La Ribagorça  
i Barcelona, després seguí la indepen-  
dència de Catalunya, aureolada amb  
la llegenda de les quatre barres.

A partir del segle XII, Catalunya comen-  
ça a decantar-se pel costat hispànic:  
el 1.137 s'uneix a Aragó per iniciar  
després la seva expansió meridional-  
i insular- a costa dels àrabs. Es  
reforcen els vincles amb els pobles  
"hispànics", aragonesos i castellans.

Aquest altre vessant ibero-romànic  
venia a contrabalançar l'anterior incli-  
nació fonamentalment gal.lo-romànica.

Des del punt de vista lingüístic, aques-  
ta doble orientació va provocar la  
famosa polèmica del gal.lo-romanisme  
o ibero-romanisme del català.

Com a resultat de la penetració musul-  
mana i de la posterior reconquesta,  
ens trobam en el domini català -i his-  
pànic- amb dos tipus de dialectes del  
català. Uns, constitutius, que correspo-  
nen a l'evolució del llatí i uns altres,

consecutius, que són el resultat d'un  
trasplantament del català en virtut  
de la Reconquesta.

Dins aquests consecutius s'hi troba  
el balear.

## GLOSES

Per l'amo En Toni Salero.

L'esglesí és un sementer  
petit i fa bona anyada,  
mai la crema sa gelada  
i es pagès se posa bé.

De part de Déu som germans  
som germans de part de Déu,  
cada qual ama lo seu,  
sien petits, sien grans.

El món ho és una histori,  
sempre ho hem sentit contar,  
a algun molt bé li va,  
i altre perd sa memori.

Es qui no se cansa alcança  
i algun sol alcançar  
es guapo poder anar  
amb altres en confiança.

Si se van en traïdoria  
en general no va bé,  
sia primer o darrer,  
a qualsevol banda sia.

No hi ha com sa lleialtat,  
pensat i tornat pensar,  
i qui amb picardia va  
prest el tenen acalat.

N'hi ha que tenen enveja  
si a algun bé li va  
i això si ho volem reparar  
prest ho donen a conèixer.

Cada qual té un natural  
i un modo de pensar  
mos toca es trebar  
i no podem esser igual.

Algun passa captiveri  
i és tant de trebar  
alguns poden avançar  
i altres tenen miseri.

No queda altre remei  
que haver-mos de conformar  
i an això ho hem d'agafar  
sia blanc sia vermei.



# de per l'Ajuntament

De la Revista "Es Molí Nou".

Haviem tingut l'ocasió de llegir en els diversos mitjans de comunicació, sobre l'ambient que es vivia a Vilafranca en vistes a aquest esperat ple. Realment i tal com es va poder comprovar l'expectació fou tal que l'ajuntament com poques vegades, es va quedar petit...

...Cal fer digna menció, que en tot moment la gent que assistí al ple, es comportà civícamment evitant-se incidències que posassin una nota negativa a aquesta "diada" política viscuda per la nostra vila, aquest 10 de novembre.

...una vegada haver-se aprovat l'acta de la sessió anterior, la secretària de l'ajuntament, Maria Dolors Sureda, passà a llegir l'informe de la Comunitat Autònoma sobre la legalitat o il·legalitat de la sol·licitud dels membres de l'oposició al demanar la destitució de Bernat Gari i que segons el mateix informe no procedia a passar a votació la proposta de PSM-UM-Català.

A continuació, la secretària llegí el seu informe. Després el batlle de la vila agafà el micròfon, malgrat els altaveus disposats en els exteriors de la sala no funcionassin, i respongué punt per punt les acusacions de què era objecte per part de l'oposició.

...Finalment, quan acabà la seva llarga exposició en què no hi faltaren desqualificacions cap als membres de l'oposició...afegí: "...i fent ús de la disposició de l'article 21 de la Llei de Règim Local, senyors regidors, suspenc el ple i aixec la sessió".

Aquesta decisió provocà un rehumori dins la sala, mentre Josep Sansó demanava que constàs que el batlle negava als regidors de l'oposició els drets democràtics.

## I A RA, QUE ?

Molta gent es demana; i ara què passarà? Doncs, en aquesta situació en què el batlle negà el "dret a votar", als regidors del PSM, UM i Català, el tema passa mitjançant una denúncia als jutjats on un jutge, una vegada haver estudiat

el cas, podria ordenar a Bernat Gari, la convocatòria d'un nou ple amb l'objecte de que els regidors de l'oposició facin ús del seu "dret a votar".

Si així no ho fes, els membres de l'oposició podran recórrer al tribunal Suprem. Recordem que aquest tribunal és qui en un nombre de dotze ha dictat sentències favorables a la possibilitat que el batlle pugui ésser destituït...

## CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a:

### ALIMENTS



Barbarisme	Forma correcta
ALMIBAR	almívar
ANXOA	anxova
ATUN	tonyina
CALDO	brou, suc
FIAMBRES	carns fredes
JAMON	cuixot, pernil
MAIS	blat de les Índies
MANTEQUILLA	mantega
MERMELADA	melmelada
PASTEL	pastís
QUEMA	crema
SIFON	sifó



CONSELL INSULAR DE MALLORCA



Cursos de llengua i Cultura de les Balears

gratuits i a ca seva

INFORMACIÓ I MATRÍCULA

RADIO ECCA

Colobert de Centellas, 2 - Edif. A TEL. 46 37 63 - 46 37 01  
De DILLUNS a DIVENDRES de 9 a 11 i de 19 a 21 hores

PATROGNA

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

# CONVERSAM AMB ...



Un horabaixa del mes de novembre vaig anar a parlar amb l'amo Andreu Caminer, a ca seva, a sa creueta.

-Bones tardes.

-Bones, passa, passa, ara sa dona vendrà I, de seguida, ens acomodarem a una taula per conversar de diversos temes, un del quals ja fa un grapat d'anys, l'ofici de selleter, i els altres més actuals. Amb això la dona ve i prepara cafè per tots tres, i així la cosa va anar prenent familiaritat.

Ala idò l'amo Andreu anem a fer unes quantes preguntes i jo aniré escrivint tot allò que em digueu. En primer lloc tocarem l'ofici de selleter.

-Deu fer molts d'anys que vàreu fer de selleter?

- Des de l'any 1952. Abans ja hi havia fet feina de mosso a Manacor i Montuïri.

- Així mateix hi havia molta feina?

- Sí, en aquelles hores hi havia molts d'adobaments a fer, perquè durant uns quants anys no hi havia hagut selleter i la gent ho duia de qualsevol manera.

- Quines peces arreglàveu?

- Tota classe de gurniments..

- Què són els gurniments?

- Tot allò que du la bístia per estirar el carro, cabeçades, riendes, collera, sofra, selletó i reculeres.

- Què s'estimaven més, arreglar-ho fins a no poder passar pus, o comprar-ho nou?

- Fins que les coses tenien aguant s'arreglaven, i depassaven tot lo que podien per no comprar-ho nou, ja havia de ser que a la bístia no li anàs bé la collera o que li fos petita, per fer-n'hi una de nova. Ara bé, el sofra

era l'única peça delicada i la feien nova, perquè si amb un viatge es rompia, la bístia es podia matar o quedar coixa.

- Quins preus duien els gurniments nous?

- Una collera valia 500 ptes., unes riendes 100 ptes., unes cabeçades 125, un selletó 150, i unes reculeres 300 pessetes.

- Què guanyàveu en aquell temps?.

- En aquelles hores si te sortia un jornal de 30 o 35 pessetes ja era un excés, fent feina de 12 hores per amunt.

- Devíeu tenir més feina a l'estiu?

- No, ja que a l'hivern aprofitaven els dies que plovia per dur a arreglar les peces, tanmateix la bístia no podia fer feina. De vegades a les 4 del dematí em venien a cercar per arreglar una peça espanyada.

- I que no hi solia haver moltes bísties...?

- A cada casa n'hi havia una o dues de grosses, segons la terra que tenien, però si podien passar amb una, no en tenien dues i a les cases que la dona es dedicava a anar a foravila generalment tenien una somereta, que l'emprava la dona, perquè era més petita i li tenia més confiança.

Bé, l'amo Andreu crec que poc a poc hem anat coeixent un poc aquest antic ofici de selleter, ara idò, seria bo xerrar un poc d'aquest món de l'esperança en què us moveu, perquè crec que així es pot anomenar a tots aquests jocs d'atzar, com són les travesses, el "loto", la loteria...

- Quin temps fa que us dedicau a les travesses?.

- Ja fa uns vuit o nou anys, des que les deixàreu a ca vostra.

- S'hi juga molt a la vila?.

- No s'hi juga cap quantitat grossa.

- Com és que la gent no juga a les travesses?.

- Hi han influït algunes coses, les vagues dels jugadors i que normalment hi juguen els homes que entenen de futbol, en canvi les que poc hi entenen, no hi juguen.

- Per tant podem dir que és un joc d'homes...

# ANDREU BOVER

- Sí, per cada dona que hi juga, hi ha deu homes, en canvi a la "loto" la dona hi participa molt.

- Potser s'hi jugui poc perquè no s'han tret premis grossos?.

- No, així mateix n'hi ha haguts que han passat les sis-centes mil pessetes, de dues-centes mil i de tres-centes mil n'hi ha haguts més, i de premis petits, poques setmanes que no n'hi hagi.

- I penyes, que n'hi ha moltes a la vila?.

- N'hi ha cinc o sis.



L'amo Andreu em diu que les travesses es mantenen i la "loto" augmenta de cada vegada més.

- En la "loto" s'hi juga molt?

- Sí, és un joc que la dona hi participa bastant, inclús al.lotes joves.

- Com és que la gent hi participa més?

- És més entusiasmant degut a què es paguen més premis. Els qui n'endevinen tres ja tenen premi, hi ha hagut persones que han tret aquest premi quatre o cinc vegades.

- Hi ha molts de premis cada setmana?

- De tres i quatre sempre n'hi ha qualcun.

- I premis grossos?

- Fins aquí no n'hem pagat cap.

Parlem del darrer i més recent tema, l'administració de loteria.

- És mal de fer posar una administració de loteria?.

- És molt enredós per mor dels papers, com totes les feines d'estat.

- Com l'aconseguíreu?

- Jo vaig veure l'anunci dia 5 d'agost de 1985, damunt un diari que hi havia ampliacions de loteria i ho vàrem sol·licitar. Al cap de mesos va venir damunt el diari els noms dels pobles aprovats, i hi havia Vilafranca.

Nosaltres anàrem a Hisenda a preguntar amb quin nom estava concedida la de Vilafranca i ens digueren: en nom de Catalina Estrany Morlà.

- A un diari va sortir que us havien concedit l'administració perquè éreu familiar d'un socialista?.

- Això que es va anunciar a damunt el diari El Dia, aquest bon senyor, no devia estar informat, perquè si just hi ha una petició o sol·licitud, l'han de donar a qualcú i no ha de dir que sigui per influència d'un partit polític.

- S'hi juga molt?

- Ara no podem donar massa detall perquè només hem jugat un sorteig, però en el primer ja hi ha hagut 20 sèries que se n'han duit per 575.000 pessetes i unes 30 sèries amb el reintegrament. Encara que sigui poc, nosaltres hem estat molt contents perquè ens ha ajudat a vendre.

Bé, l'amo Andreu, m'agrada molt la vostra companyia, però és hora d'acabar perquè sinó sortirem fora de pàgina que tenim destinada, que volem dir qualche cosa més, per despedir-vos?

Sí, i maldament no sigui de lo més glosador, apunta aquesta:

Ara que parlam de loteria

es poble vui convidar

es qui vulguin venir a comprar

ses gracies les vui donar

i si duen sa sort d'acertar

que servesqui d'alegria

Maribel Amengual

# EN RAMON DE SA PENYA

FET DE SES ARASSES

Als quinze dies d'haver vingut de Cuba, En Ramon es posà en camí cap a Felanitx amb el medi de viatjar que aleshores hi havia, és a dir, a peu, si no partien en qualcuna de les bísties o bístia que hi havia a la casa, per visitar un amic que havien vingut junts de la Guerra de Cuba. En Ramon arribà al poble just a punt per esser temps al funeral que feien al seu amic, que ja havia mort, seguint la mateixa sort o desgràcia de tants de soldats, que si no havien mort en el camp de lluita, morien poc temps després per les calamitats sofertes en la guerra per mal alimentats, mal jeguts, aigües malsanes, etc... fet que el degué sorprendre molt per haver perdut un amic de campanya. Després d'haver assistit als actes de despedida del seu amic, En Ramon, altra volta a peu, parteix cap a Vilafranca i Déu va voler que al retorn passàs per Ses Arasses on tenia lloc un ball tan mogut i animat com la major part dels balls que es feien aquells temps, això sí, també qualche vegada el ball acabava per esser una verdadera batalla campal entre els joves que cuidaven d'ell i havien convidat molta gent dels voltants i altres joves que, sense esser convidats, pretenien qualche al.lota que hi havia o perquè el seu objectiu era esbucar-lo. Pareixia que aquest de Ses Arasses anava per bon camí, i En Ramon, que en aquells moments passava per allà, de la carrera va sentir que deien: Ja en menjarem de bou ros, ja en menjarem de bou ros!, una i altra vegada; aguaita i va veure que els qui xerraven així eren els joves que pretenien més d'esser mascles i ho deien a Salvador Bauzá "Roig de Sa Creueta" de Vilafranca, i que amb aquest malnom era conegut pel color ros que tenia de pell i pell, i que encara tenen els seus néts Salvador, Sebastià i Miquel Bauzá Jaume, conegut d'En Ramon, i al mateix temps un poc parents. Això va esser el motiu perquè En Ramon entràs dins la casa que hi havia marxa de ball ben animat, i on també hi tenia lloc una rifa de rollets,

pasta típica mallorquina que acostumava fer-se aquell temps molt dolça i rostida que feia un crac-crac molt fort en menjar-se-la, i que tenien un forat enmig, podent així enfilar-los en paquets de dotzenes que eren rifats la vetlada del ball i acostumaven tenir-los dins un covo de canya. En Ramon va anar a distreure la gent de la vetlada perquè així En Salvador aprofitàs el moment millor per escapar-se sense esser vist i que ho va entendre molt bé, sense haver-ne xerrat ells dos. Per això, En Ramon comprà tots els bitllets de la rifa, fet aquest que no agradà massa al grup de joves que duïen el ball, i molt menys quan En Ramon repartí els bitllets a les al.lotes que hi havia. Amb aquests fets els joves que pretenien de mascles es varen sentir ofesos i el tassó de la paciència seva començà a vessar i les seves paraules amb un to greu ja es dirigeixen a Ramon, amb un to bastant fort ja que no se n'adonaren que En Salvador ja no era al ball, i segurament li retregueren que fos presumit, amb els mostatxos que duia, per cert bastant grossos. Aquí En Ramon va creure necessari ja fer el seu número, es posà a xerrar en castellà, que havia après tan bé en tants d'anys per Cuba, la gent va quedar sorpresa quan el sentí xerrar d'aquella manera, es pot dir que quasi ningú l'entenia, però molt més estorats quedaren quan, després d'haver xerrat una bona estona, agafà el ganivet, se'l posà a la boca i pegà bot, quedant amb les mans aferrat a les bigues del sòtil de l'aiguavés de davant de la casa, i penjat d'elles les va recórrer d'una a una, igualment ho féu llavors amb totes les del segon





aiguavés, no sabent En Ramon si la gent va quedar amb els ulls trets de lloc o amb els cabells tots de punta, perquè, quan va acabar de fer la volta a la casa penjat per les bigues no hi va haver ningú a la vetlada, i no va saber tan sols qui era l'amo de la casa, perquè aquell grup de joves que cuidaven del ball sortiren tan prest com pogueren i pols deixaren pel mig de fort que arrancaren.

Com és natural l'amo sempre és l'amo i era l'únic que tenia dret en aquelles circumstàncies a entrar dins ca seva, perquè coratge en tenia tant com els qui havien sortit, així que, amb bones maneres i xerrant millor, va entrar i xerrà amb En Ramon, tot fet un home, excusant-se a l'amo de les molèsties que hagués pogut causar d'haver-se acabat el ball, però li recordà que digués als joves que fins llavors s'havien cuidat del ball que seguiria camí cap a Vilafranca, es despedí d'ell. El viatge d'En Ramon fou bo i tranquil fins que arribà a ca seva... això sí, sempre a peu.

Per Joan Nicolau (Torretes)

## MA LNOMS DE VILAFRANCA

GANGAIA

*Gabriel Oliver Sansó, fill de mestre Miquel Nota, ha estat un dels millors porters que ha tingut l'equip de futbol de Vilafranca, que en els dies en què En Biel n'era el titular de la porteria es deia "C.D. San Martín".*

*El mateix que quasi la totalitat de l'equip, En Biel va esser rebatit amb un malnom, a ell li posaren Gangaia (Bufalei, Sa Canya, El Bigot, etc...).*

*La fama de bon porter d'En Biel va transcendir de l'àmbit local i fou fitxat per porter titular de l'equip de futbol de Sant Llorenç des Cardassar. Gabriel va morir jove, per les festes de Pasqua. Era el 13 d'abril de 1949, tenia 26 anys. Era fadrí però tenia al.lota.*

*Era En Biel Sa Gangaia  
es porter més bo del món  
no passava cap "balon"  
es dia que ell parava.*

Miquel Florit

# PETIT RACÓ CERCANT...

O B R A : FANNY

A U T O R : CARLES SOLDEVILA

E D I T A : EDITORIAL SELECTA

És l'obra mestra del seu autor, i també una de les clàssiques de la literatura catalana, com qui no diu res, és interessant fer constar que l'any 1930, a la segona edició, l'autor fa una defensa de l'obra, car la decadent societat barcelonina d'aquell temps, la trobava pornogràfica. Però, pensant-ho bé, no és d'estranyar. Tots els avantguardistes, que han tingut allò que cal tenir, i no han fet cas dels qui aconsellen prudència, oportunitat, mesura, etc., per tal d'entregar a la societat lo millor que la natura els ha adornat, sempre han estat o pedra d'escàndol o rebutjats. I això perquè molt sovint els punts de referència no són els mateixos.

Idò bé, aquesta obra encara té demanda. Va per la 12ª edició.

Es tracta d'un argument delicat, aleshores, intranscendent avui. Una família burgesa, vinguda a menys per l'atzar d'aquells anys -la fallida americana- la mare vídua, els germans emigrats a l'Amèrica, i la Fanny -amb una educació molt selecta- amb unes ganexes loques de treballar per a treure's la rusca de la panxa, que a ella i a sa mare les va consumint. A la fi es contracta de senyoreta de conjunt a un cabaret. Està escrit en forma de diari, la construcció literària és molt senzilla. Les descripcions dels personatges són molt logrades i el lèxic prou bo d'entendre.

Gabriel Alzanillas



# POBLE MEU..POBLE NOSTRE..!

"Seràs el que has d'esser, o sinó, no seràs res", així digué el Gran Alligador S. Martín.

És la mateixa qüestió plantejada dintre la literatura anglesa: "Esser o no esser" I encara n'hi ha més. El gran estadista Degaulle, referint-se al gran desmembrament que hi trobam en el segle XX, afirmà: "El hombre cubrió las grandes distancias, referint-se als projectes NASA- vuelos espaciales, pero la gran distancia aún no ha sido cubierta. Es la que existe en el hombre mismo.

Si volguéssim fer una anàlisi, no exhaustiva, sinó una simple anàlisi, una crítica justa, serena i positiva del "meu", del "nostre poble", ens obliga tenir ben en compte el que diu Ranher: "Una buena crítica sabe distinguir entre lo que puede ser mejorado en una sociedad de hombre limitados y pecadores y lo que forma parte del inevitable lastre de una sociedad...", Crec jo, i és el que passa per tot el món, que el mal del nostre poble és la manca de serenitat quan es fa una crítica; quan ens deixam dur pel nerviosisme, la irreflexió, la duresa, la no equitat. Quan anteposam els interessos personals de partit o d'institució als interessos del bé comú hem perdut conscient o inconscientment el nord i el per què formam part d'una comunitat.

Si el "nostre poble" té un mal, un tumor, tenim el dret de pensar que no és dolent, que pot ésser curat. És necessari fer una anàlisi clínica, una biòxia, però sense por, afrontant la situació amb valentia, no per jo guanyar, sinó el poble mateix.

La Història, la història humana està marcada per aquest criteri: homes, institucions que en un moment determinat i crític s'han fet la pregunta: qui som jo?...; què pensen de mi els altres?, i no per quedar-se a tocar la mateixa campana, ja que és d'homes intel·ligents el saber canviar, sinó per a cercar-ne d'altres, que facin un acord musical de novena simfonia que ens dugui a cantar, cada un com és, amb la seva pròpia veu, però entonant, l'himne de la germanor.

Si el poble té un mal, encara queda l'esperança, la il·lusió que els metges, els bons metges, -i aquests són els qui es posen als servei desinteressat dels altres-, ens diran que "el poble meu" és "el nostre poble".

El "nostre poble" no és mort i on hi ha vida, hi ha esperança. Potser estigui asfixiat per la societat de consum, de corrents impetuoses que arrastren els menys forts, els més febles, els qui, tal volta, els manca una personalitat -no testarrudesca-; ofegat pels criteris dissociants d'una certa esclavitud cercada i imposada pels més prepotents, pels qui diuen que la solució i la felicitat es troben dins el soroll, dins la revolució perquè sí, dins la ignorància i passotisme.

Puc pensar -així és la democràcia-, però tal volta m'equivoqui, que el "nostre poble" ha perdut el punt de convergència, les arrels que com un corrent subterrani ens dóna vida, fecunda les entranyes dels nostres camps, carrers, cases i famílies i ens restitueix l'esperança, la il·lusió i, per damunt tot ens cura del mal i ens fa cantar a l'uníson:

"poble meu....poble nostre!!!!"

Nadal Caldentey

## ALERTA! CÀRE3!!



CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SERVEI D'EDUCACIÓ SANITÀRIA



## notícies fresques

ORDRE DE LA CONSELLERIA d'agricultura i pesca de dia 28 d'octubre de 1986, per la qual es prohibeix la caça del tord i d'altres aus migratòries; la llista de les quals és la següent:

- Tudó
- Estornell
- Tords (totes les espècies)
- Cega
- Mèrlera
- Gavina d'hivern
- Cegall
- Cegall sord
- Juia de prat

Les infraccions a l'ordre present se sancionaran d'acord amb l'article 8.1-18 del Reglament de Caça.

---+---+---+---

S'ALTRE DIA PASSANT pel carrer de Santa Bàrbara em va sorprendre que, essent l'hora que era, hi hagués tanta gent a davant ca les monges. M'hi vaig acostar i va resultar esser un grup de gent que escampava una camionada d'arena a dins el parc, perquè els al.lots en caure no es facin mal. Em vaig aturar i em digueren que no tant sols eren ells (els pares dels nins del parvulari, i algunes monges) que havien ajudat a arreglar tot allò sinó que, a més d'ells, ho havien fet possible d'una manera desinteressada En Noel, que havia regalat l'arena, En Sebastià Bover, que havia arreglat lo de la fusta del tobogan, i En Jaume d'es Pontsetrí i En Biel Barceló, (barretes) que soldaren les peces espanyades. Bona feina, ara anam!

---+---+---+---

GRUP EXCURSIONISTA, per al dia 21 de desembre farem una excursió a "ALMALUTX", està per devers Lluc. Tots els interessats es poden apuntar al Cafè Amengual, abans de dia 15.

Dipòsit 500 pessetes.

---+---+---+---

E S VEU QUE PEL nostre ajuntament hi corren molts de duros, i sinó, mirau "es batle nou" que, encara no hi ha entrat, i ja s'ha comprat un cotxe nou. ¿Què deu esser per mor d'això que en el ple de la setmana passada no s'aprvaren cap de les propostes presentades, entre les que hi havia les retribucions als funcionaris? ¿I ara com ho faran aquesta gent si no se'ls aproven les retribucions...?

---+---+---+---

DE POC ENÇA a Vilafranca tenim una Administració de Loteries. S'hi hi voleu jugar no ho de fer més que anar a Sa creueta, i, per la carretera, abans d'arribar-hi trobareu la nova administració de Madò Maria Estrany.

---+---+---+---

HI HA UN PROJECTE per formar una coral al poble de Vilafranca, amb veus vilafranqueses.

Aquesta coral no interferirà cap agrupació o cor, ja establert, no vol tenir color polític ni religiós; és una manifestació cultural de Vilafranca, i dels vilafranquers.

Per inscriure's, adreçar-se a Jaume Rebassa.

---+---+---+---

SI QUALCÚ té un local gran, però molt gran, que hi càpiga molta gent, s'hauria de posar en contacte amb la direcció d'aquesta revista perquè la nova agrupació de ball de bot ens ha fet a saber que ja són tanta gent que no caben enlloc

---+---+---+---

### NAIXEMENTS

Gabriel Barceló Bauzà, fill de Gabriel i Martina, nasqué dia 22-11-86. Enhora-bona.

---+---+---+---



## UNA ESTONETA AMB EN TOMEU PENYA

Un horabaixa d'aquesta setmana passada anàrem a Ca'n Toni Penya, per xerrar una estona amb En Tomeu, ja havíem quedat d'acord amb ell, perquè sinó és difícil trobar-l'hi.

Els lladruks dels seus cans anuncien la nostra arribada, En Tomeu ens espera, assegut devora el foc, a l'aiguavés de darrera que, més que una sala d'estar, sembla un museu. Dues escopetes de cartutxos, ja velles; uns quadres en blanc i negre pintats per la seva neboda; plaques d'argent, guardons apreciats pel nostre artista; damunt una llibreria plena de novel·les, una taringa de fotos li recorden els seus familiars que ja no hi són: son pare, sa mare, la seva cunyada Bàrbara i el seu cosí Jordi; penjades a la paret n'hi ha dues del seu germà Jordi quan era aquell gran corredor que donà dies de glòria a l'esport vilafranquer (encara record la seva arribada al poble després d'haver quedat 2n. a la Volta a Catalunya!), i finalment, a damunt la taula, prop d'ell, la tessel·la de whisky, mig buida, mig plena, i que, segons ell, és indispensable per sentir la inspiració i compondre una cançó.

El motiu de la visita no és altre que saber, de boca seva, les darreres notícies que d'ell circulen, ens confirma les que ja havíem sentit, i ens n'hi afegeix qualcuna que no la sabíem.

- La nit de cap d'any, en el programa que TV3 ha preparat per aquesta nit, actuarà al costat de figures ja consagrades de la cançó: En Joan Manuel Serrat, Miguel Bosé, Spandau Ballet...

- Per l'aniversari de la fundació de la 3<sup>a</sup> Edat, acompanyarà el seu amic, i artista, Sr. Rossi (Gori de Sa Plaça) en l'actuació especial per als nostres vellets.

- A primers de novembre començarà la gravació d'un nou disc, el qual sortirà al mercat el mes de març.

Entre les cançons que compondran aquest "llarga duració", ell destacaria:

SA VERITAT (narra la història d'aquest darrer any d'En Tomeu i el Grup Càrritx i Roses).

CABRERA (cant a la petita illa del nostre arxipèlag)

ASSEGUT DAMUNT S'HERBA DE S'ERA D'EN PEP MERCADER (resposta a la pregunta que que es fa la gent que passa i veu En Tomeu arreccerat...)



PLOU I DEFORA BUFA EL VENT (és un cant a la inspiració).

En Tomeu, entre altres coses, ens diu que el seu estil canvia i evoluciona, essent la meta la seva projecció nacional, això vol dir que si cal cantar en castellà, hi cantarà, ja que, segons ell "sa música no té idioma". Podríem xerrar tot l'horabaixa amb En Tomeu, mentre ell, rap-rap a la guitarra, cantusseja baix-baix les cançons del seu proper disc del que no dubtam serà un nou èxit, com els que fins ara han acompanyat la trajectòria artística d'aquest cantautor vilafranquer.

Antoni Amengual

## ELS DIFUNTS DE LA VILA



Sebastià Amengual Lliteras,  
dia 17 - 11 - 86, als 63 anys,  
el vegem en el cel.



Pràxedes Estrany Barceló,  
dia 18-11-86, als 83 anys,  
al cel sia.



Francisca Garí Jaume,  
dia 23-11-86, als 83 anys,  
al cel sia.